

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi maakaasun lisävarastointivelvoitteeseen liittyvästä varastointi-ilmoituksesta ja varastojen käyttöilmoituksesta

1 Asian tausta ja tavoitteet

Tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annettua lakia (1070/1994) muutettiin väliaikaisesti vuonna 2023 liittyen markkinaosapuoliin kohdistuvaan määräaikaiseen velvoitteeseen kaasun varastointijärjestelyiden varmistamiseksi (laki 170/2023). Tuolloin lisävarastointivelvoite asetettiin määräaikaiseksi vuoden 2025 loppuun saakka asetuksen (EU) 2022/1032 mukaisesti. Varastointivelvoitteen määräaikaa on asetuksella (EU) 2025/1733 jatkettu vuoden 2027 loppuun. Kansallista sääntelyä on samoin jatkettu lailla 205/2026 vuoden 2027 loppuun saakka.

Lailla 170/2023 tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annettuun lakiin väliaikaisesti lisätyn 16 a §:n 4 momentin nojalla annettiin valtioneuvoston asetus maakaasun lisävarastointivelvoitteeseen liittyvästä varastointi-ilmoituksesta ja varastojen käyttöilmoituksesta (873/2023), jonka voimassaolo päättyy 31.12.2025. Edellä mainitun EU-asetuksen ja sen kansallisen toimeenpanon jatkon johdosta esitetään annettavaksi valtioneuvoston asetusta 873/2023 vastaava asetus maakaasun lisävarastointivelvoitteeseen liittyvästä varastointi-ilmoituksesta ja varastojen käyttöilmoituksesta. Ehdotettu asetus olisi voimassa vuoden 2027 loppuun saakka. Asetus vastaisi sisällöltään aiemmin säädettyä valtioneuvoston asetusta 873/2023, huomioiden kuitenkin EU-sääntelyyn lisätyt aikataulujoukot. Aikaisemmassa asetuksessa (EU) 2022/1032 velvoite tuli pääsääntöisesti täyttää kunakin vuonna 1.11. mennessä. Nyt voimaan tulleella asetusmuutoksella velvoitteen täyttämisaikajankohdalla on joustavoitettu siten, että velvoite on täytettävä 1.10.–1.12. välisenä aikana.

Asetuksenantovaltuus sisältyy lailla 205/2026 tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annettuun lakiin väliaikaisesti lisättyyn 16 a §:n 4 momenttiin.

Tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain uuden 16 a §:n mukaan lisävarastointivelvolliset maakaasulaitokset ovat velvollisia tekemään Huoltovarmuuskeskukselle lisävarastointivelvoitetta koskevan varastointi-ilmoituksen sekä varastojen käyttöä koskevan ilmoituksen. Ehdotetulla asetuksella tarkennettaisiin ilmoitusten sisältöä.

2 Säännökohtaiset perustelut

1 §. Varastointi-ilmoitus. Pykälässä säädettäisiin tarkemmin tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain 16 a §:n 1 momentissa tarkoitetussa varastointi-ilmoituksessa ilmoitettavista tiedoista.

Varastointi-ilmoituksen tiedoilla mahdollistetaan, että Huoltovarmuuskeskus pystyy arvioimaan ja määrittämään EU:n kaasuvarastoasetuksen mukaisen kansallisen varastointivelvoitteen toteutumista, sekä toisaalta määrittämään maakaasulaitoskohtaisen lisävarastointivelvoitteen määrän.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lisäksi lisävarastointivelvollisen maakaasulaitoksen velvollisuudesta toimittaa Huoltovarmuuskeskuksen pyynnöstä muut Suomea koskevan maakaasun varastointivelvoitteen sekä maakaasulaitoskohtaisen lisävarastointivelvoitteen määrittämiseen ja velvoitteen täyttämisen valvontaan tarvittavat tiedot.

2 §. Varastojen käyttöilmoitus. Pykälässä säädettäisiin tarkemmin tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain 16 a §:n 2 momentissa tarkoitetussa varaston käyttöilmoituksessa ilmoitettavista tiedoista. Varastojen käyttöilmoitusten perusteella Huoltovarmuuskeskus pystyy seuraamaan varastointimääriä, sekä täydentämään tarvittaessa Suomen velvoitevarastojen tasoa, turvaten näin kansallista varautumista. Aikaisemmin velvoite tuli pääsääntöisesti täyttää kunakin vuonna 1.11. mennessä. Voimaan tulleella asetusmuutoksella velvoitteen täyttämisaikajankohdalla on joustavoitettu siten, että velvoite on täytettävä 1.10.–1.12. välisenä aikana.

Ehdotettu säännös eroaisi valtioneuvoston asetukseen 873/2023 sisältyneestä vastaavasta säännöksestä siten, että siinä huomioitaisiin EU:n kaasuvarastoasetukseen lisätyt määräaikajoustot.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lisäksi lisävarastointivelvollisen maakaasulaitoksen velvollisuudesta toimittaa Huoltovarmuuskeskuksen pyynnöstä muut lisävarastointivelvoitteeseen lukeutuvien varastojen käytön seurantaan liittyvät tarpeelliset tiedot.

3 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin ehdotetun asetuksen voimassaolosta. Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 10.4.2026, ja olemaan voimassa 31.12.2027 saakka. Säännös perustuisi EU:n kaasuvarastoasetuksen määräaikaisen velvoitteen voimassaoloaikaan.

3 Ehdotuksen pääasialliset vaikutukset

Lisävarastointivelvollisille yrityksille aiheutuu hallinnollista taakkaa ilmoitusvelvollisuuden osalta. Ilmoitusvelvollisuudet vastaisivat kuitenkin vuosina 2023–2025 voimassa olleen kansallisen sääntelyn mukaiseen lisävarastointivelvoitteeseen liittyneitä ilmoitusvelvoitteita, eikä yritysten hallinnollinen taakka näin ollen lisääntyisi verrattuna edeltäviin vuosiin.

4 Asian valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriön energiaosastolla.

Asetusehdotus oli lausuntokierroksella [Lausuntopalvelu.fi](https://www.lausuntopalvelu.fi) -palvelun kautta 4.12.2025–2.1.2026. Asetusehdotuksen ruotsinkielisen version lausuntoaika oli 16.12.2025–14.1.2026. Lausuntoaika oli normaalista poiketen vain neljä viikkoa, koska esityksen sisällön katsottiin olevan helposti omaksuttavissa, kun esityksellä ehdotetaan jatkettavaksi jo olemassa ollutta kansallista EU-asetuksen toimeenpanoa vain vähäisin muutoksin.

Asetus- ja muistiolounnoksiin ei tullut lausuntokierroksella kommentteja.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen maakaasun lisävarastointivelvoitteeseen liittyvästä varastointi-ilmoituksesta ja varastojen käyttöilmoituksesta.